

1. European Union Serious and Organised Crime Threat Assessment 2017. *Europol*. URL : <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/european-union-serious-and-organised-crime-threat-assessment>.
2. 10.3 Council of Europe Committee on Counter-Terrorism (CDCT). *Council of Europe*. URL : https://search.coe.int/cm/pages/result_details.aspx?objectId=0900001680a19655.
3. Стратегія MONEYVAL щодо протидії відмиванню коштів, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (2023-2027 роки). *Державна служба фінансового моніторингу України*. URL : https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/200/Statements%20of%20international%20organizations/UKR_%20Strategy_25_04.pdf.
4. Крамаренко Ю. М., Скок О. С., Шевченко Т. В., Хашев В. Г. Сучасні питання протидії організованій злочинності в Україні та за кордоном: монографія. Дніпро : ДДУВС, 2022. 216 с.
5. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14.09.2020 «Про Стратегію національної безпеки України»: Указ Президента України від 14.09.2020. № 392/2020. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>.
6. Про схвалення Стратегії боротьби з організованою злочинністю: розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.09.2020 р. № 1126-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1126-2020-%D1%80#Text>.
7. Про Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023-2027 роки: Указ Президента України від 11.05.2023. № 273/2023. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/2023#Text>.

Дмитро САНАКОЄВ

завідувач кафедри кримінального процесу
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна),
кандидат юридичних наук, доцент
<https://orcid.org/0000-0002-6783-3168>

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНІЙ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ

Організована злочинність в Україні залишається серйозною проблемою, особливо в контексті останніх років, коли країна стикається з економічними та політичними викликами. У контексті війни та економічної нестабільності злочинні угруповання активізували свою діяльність, використовуючи нові можливості для незаконного заробітку. Мета цієї доповіді – висвітлити сучасний стан організованої злочинності в Україні та визначити пріоритетні напрями протидії.

Згідно з даними Офісу Генерального прокурора України протягом 2022-2025 років відзначається зростання активності злочинних угруповань [7]. Аналіз вказаних статистичних показників дозволяє виокремити основні тенденції сучасного стану злочинності:

1) збільшення випадків незаконного переміщення товарів через кордон. Зокрема, за даними Державної митної служби України, у 2024 р. митники завадили незаконному переправленню через кордон тютюнових та алкогольних виробів на суму понад 103 млн грн [1]. Крім того, за 11 місяців 2024 р. вони попередили 458 спроб незаконного переміщення через кордон зброї, боєприпасів, вибухових речовин та спецзасобів [2];

2) розширення мереж збуту наркотичних речовин. Так, за даними Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, у 2024 р. було зафіксовано збільшення кількості підпільних нарколабораторій та обсягу збуту наркотиків [6]. Крім того, було зареєстровано більше випадків незаконного обігу наркотичних засобів, включаючи канабіс для медичних цілей [3];

3) поширення незаконної торгівлі зброєю через збройний конфлікт. За даними Консультативної місії Європейського Союзу в Україні, у 2023 р. було зафіксовано збільшення кількості випадків незаконного розповсюдження вогнепальної зброї, боєприпасів та вибухових речовин. Це пов'язане з постійними зіткненнями на лінії фронту та збільшенням кількості зброї, що потрапляє на чорний ринок [4];

4) зростання кількості випадків незаконної міграції та експлуатації людей. Війна та вимушена міграція значно підвищили кількість переміщених осіб, що створило умови для зростання незаконної міграції та експлуатації [9]. Зокрема, за даними Міжнародної організації з міграції, кількість внутрішньо переміщених осіб становила майже 7,1 млн

станом на середину травня 2022 р. [9]. Це призвело до зростання кількості випадків незаконної міграції та експлуатації людей, зокрема трудових мігрантів.

Результати дослідження «СОСТА-Україна» [8, с. 105], в межах якого було вивчено злочинну діяльність 1498 злочинних груп та організацій у 20 сферах злочинної діяльності за 2019-2022 роки, повністю корелюють з наведеними даними. Так, констатовано, що основна активність цих угруповань зосереджувалася у таких сферах злочинної діяльності:

1) вчинення злочинів, пов'язаних з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів (410 організованих груп та злочинних організацій);

2) вчинення злочинів, пов'язаних із заволодінням майном, – грабежів, розбоїв, вимагань, крадіжок, незаконного заволодіння транспортними засобами тощо (292 організовані групи та злочинні організації);

3) вчинення злочинів, пов'язаних із шахрайством (141 організована група та злочинна організація);

4) вчинення злочинів, пов'язаних із заволодінням майном, – привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем (138 організованих груп та злочинних організацій),

5) вчинення злочинів, пов'язаних із нелегальною міграцією та торгівлею людьми (108 організованих груп та злочинних організацій).

Зважаючи на наведені дані, а також результати міжвідомчої наради представників Міністерства внутрішніх справ України, Ради національної безпеки і оборони України, Офісу Генерального прокурора, Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Бюро економічної безпеки України, Державної митної служби України, Державної служби фінансового моніторингу України, Національного банку України, Національного агентства з питань запобігання корупції та Державної кримінально-виконавчої служби України, що була присвячена питанням реалізації Стратегії боротьби з організованою злочинністю [5], серед пріоритетних напрямів протидії організований злочинності в Україні на 2025-2028 роки вбачаємо такі:

1. *Впровадження нових методів та технологій*: використання сучасних технологій для покращення досудового розслідування, аналізу даних та моніторингу злочинності, що передбачає використання штучного інтелекту, біометричних технологій та інших інноваційних методів;

2. *Підвищення ефективності правоохоронних органів*: підготовка та підвищення кваліфікації співробітників правоохоронних органів, а також їх забезпечення сучасними технологіями;

3. *Удосконалення міжнародного співробітництва*: залучення міжнародних партнерів та організацій для обміну досвідом, технологіями та інформацією, що допоможе протидіяти транснаціональній організованій злочинності;

4. *Протидія незаконному обігу зброї*: розробка та впровадження заходів протидії незаконному обігові зброї, боєприпасів та вибухових речовин;

5. *Підвищення рівня публічної безпеки*: забезпечення безпеки громадян шляхом підвищення рівня освіти та інформування про ризики, пов'язані з організованою злочинністю.

Вказані напрями відображають стратегічні цілі, визначені Стратегією боротьби з організованою злочинністю, яка була розроблена у співпраці з різними органами державної влади, зокрема правоохоронними органами.

Отже, сучасний стан організованої злочинності в Україні вимагає рішучих дій та комплексного підходу до протидії, що має поєднувати реактивні та проактивні заходи. Співпраця державних органів, громадськості та міжнародних партнерів є ключовою для досягнення успіху у боротьбі зі злочинністю та організованими її проявами.

1. У 2024 році митники завадили незаконному переправленню через кордон тютюнових та алкогольних виробів на понад 103 млн грн. *Державна митна служба України*. URL : <https://customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/u-2024-rotsi-mitniki-zavadili-nezakonnomu-perepravlenniu-cherez-kordon-tiutunovikh-ta-alkogolnikh-virobiv-na-ponad-103-mln-grn-1991>.

2. За 11 місяців 2024 року митники попередили 458 спроб незаконного переміщення через кордон зброї, боєприпасів, вибухових речовин та спецзасобів. *Державна митна служба України*. URL : <https://customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/za-11-misiatsiv-2024-roku-mitniki-poperedili-458-sprob-nezakonnogo-peremishchennia-cherez-kordon-zbroyi-boiepripasiv-vibukhovikh-rechovin-ta-spetszasobiv-1937>.

3. Кабінет Міністрів України ухвалив зміни щодо регулювання обігу наркотичних засобів, включаючи медичний канабіс. *Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками*. URL : <https://surl.li/cfwnya>.

4. Як ефективно боротися з незаконною торгівлею вогнепальною зброєю. *Консультативна місія Європейського Союзу в Україні*. URL : <https://www.euam-ukraine.eu/ua/news/how-to-combat-firearms-trafficking-effectively/>.
5. У МВС відбулася міжвідомча нарада з питань реалізації Стратегії боротьби з організованою злочинністю. *Міністерство внутрішніх справ України*. URL : <https://mvs.gov.ua/news/u-mvs-vidbulasia-mizvidomcha-narada-z-pitan-realizaciyi-strategiyi-borotbi-z-organizovanoiu-zlochinnistiu>.
6. Наркотична ситуація в Україні (за даними 2023 року). Звіт 2024. Центр громадського здоров'я, 2024. 127 с. URL : <https://surl.li/ifoqeq>.
7. Про результати боротьби з організованими групами та злочинними організаціями. *Офіс Генерального прокурора*. URL : <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-rezultati-borotbi-z-organizovanimi-grupami-ta-zlochinnimi-organizaciyami-2>.
8. Оцінка загроз серйозної та/або організованої злочинності (звіт про результати оцінювання загроз серйозної та/або організованої злочинності – SOCTA Україна). 2019-2022. 118 с. URL : <https://mvs.gov.ua/upload/1/8/5/3/8/2/socta.pdf>.
9. Вимушена міграція і війна в Україні (24 березня – 10 червня 2022). *Cedos*. URL : <https://cedos.org.ua/researches/vymushena-migracziya-i-vijna-v-ukrayini-24-bereznia-10-chervnya-2022/>.

Віталій ТЕЛІЧУК

професор кафедри
оперативно-розшукової діяльності
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна),
кандидат юридичних наук, доцент,
старший науковий співробітник
<https://orcid.org/0000-0002-0372-6515>

**ДО ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ
ОПЕРАТИВНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
ЯК СКЛАДОВОЇ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ**

В умовах повномасштабної війни рф проти України питання забезпечення громадської безпеки набуло нового змісту та актуальності. Протистояння серйозним викликам війни потребує від правоохоронних органів додаткових методів і засобів протидії злочинності [1]. Підтримуємо думку О. Кобзаря, що одним із найважливіших завдань держави донині залишається розбудова ефективної правоохоронної системи, суб'єкти якої наділені повноваженнями застосування легітимного примусу при охороні суспільного блага та протидії існуючим загрозам (небезпекам). «Поліцейська діяльність» є однією з основоположних категорій у поліцейському праві, яка, власне, і уособлює ті складові, що направлені на реалізацію мети сучасної держави в правоохоронній сфері життєдіяльності суспільства [2]. Також вважаємо, що важливим сучасним завданням правової науки, нормотворчості та правоохоронної діяльності є створення гарантій збалансованого співвідношення інтересів особи й держави в боротьбі зі злочинністю [3]. Від тих прав і повноважень, якими законодавець наділяє правоохоронні органи, значною мірою залежить ефективність боротьби зі злочинністю. Однією із головних ланок загального механізму боротьби зі злочинністю, захисту від неї громадян, інтересів суспільства і держави є оперативно-розшукова діяльність. Вся процесуальна діяльність правоохоронних і судових органів у сфері кримінального судочинства, незалежно від їхніх безпосередніх завдань, спрямована на всебічне, повне та об'єктивне дослідження обставин події [4].

Слушним є твердження О. Кобзаря, що сутність правоохоронної діяльності визначається її метою, яка полягає в:

- охороні прав і свобод людини та громадянина, громадського порядку;
- забезпеченні громадської безпеки;
- підтриманні правопорядку;
- втіленні в життя принципу верховенства права.

Ця мета досягається при реалізації завдань і функцій, що покладуються суспільством і державою на цей вид діяльності. До завдань правоохоронної діяльності